

Võlaõigusseaduse ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seadus (finantspettuste ennetamine ja tõkestamine)

§ 1. Võlaõigusseaduse muutmine

Võlaõigusseaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 711 lõiget 1 täiendatakse punktiga 15¹ järgmises sõnastuses:

„15¹) maksejuhise täitmise edasilükkamise tingimused tulenevalt käesoleva seaduse §-st 724⁷;“;

2) seadust täiendatakse §-ga 724⁷ järgmises sõnastuses:

„§ 724⁷. Lisaturvameetmete rakendamine pettusekahtluse korral

(1) Maksja makseteenuse pakkujal on õigus maksejuhise kättesaamine ajutiselt edasi lükata ja rakendada lisaturvameetmeid, kui tal on objektiivselt põhjendatud kahtlus, et:

- 1) maksejuhist ei ole autoriseerinud maksja või
- 2) maksejuhis on autoriseeritud andmete väärkasutamise, pettuse või maksjaga manipuleerimise teel.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud objektiivselt põhjendatud kahtlus peab põhinema makseteenuse pakkuja riskide hindamisel, sealhulgas komisjoni rakendusmääruses (EL) 2018/389 sätestatud riskipõhisel lähenemisel ning muudel objektiivsetel asjaoludel. Maksja makseteenuse pakkuja ei või maksejuhise kättesaamise edasilükkamisel tugineda üksnes Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 260/2012 nimetatud makse saaja kontrollimise teenusele või asjaolule, et maksejuhis on makseteenuse pakkujale ebatavaline või arusaamatu.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud juhul peab makseteenuse leping sisaldama muu hulgas tingimusi maksja teavitamiseks lisaturvameetmete rakendamisest ja nende rakendamise põhjustest enne rakendamist või viivitamata pärast seda. Makseteenuse pakkuja ei pea maksjale lisaturvameetmete rakendamise põhjusi teatama, kui teabe edastamine on vastuolus objektiivselt põhjendatud turvakaalutlusega või ei ole muul seaduses sätestatud põhjusel lubatud.

(4) Kui maksja makseteenuse pakkuja lükkab maksejuhise kättesaamise lisaturvameetmete rakendamiseks edasi, loetakse maksejuhis makseteenuse pakkuja poolt kättesaaduks käesoleva seaduse § 724² tähenduses hetkest, kui makseteenuse pakkuja on lõpetanud nende turvameetmete rakendamise ja on veendunud, et maksejuhis ei ole autoriseeritud andmete väärkasutamise, pettuse või maksjaga manipuleerimise teel. Nimetatud tingimuste täitmise korral on maksja makseteenuse pakkujal kohustus saata maksetehing viivitamata makse saaja makseteenuse pakkujale.

(5) Maksja makseteenuse pakkuja ei või maksejuhist lisaturvameetmete rakendamiseks edasi lükata kauemaks, kui käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud asjaolu väljaselgitamiseks on mõistlikult vajalik. Võimaluse korral peab maksja makseteenuse pakkuja lähtuma eelkõige käesoleva seaduse §-s 728 sätestatud tähtaegadest.

(6) Maksja makseteenuse pakkujal on õigus keelduda maksejuhise täitmisest, kui pärast käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud lisaturvameetmete rakendamist ei ole olnud objektiivselt võimalik kõrvaldada kahtlust, et maksejuhise autoriseeritud andmete väärkasutamise, pettuse või maksjaga manipuleerimise teel.

(7) Kui maksejuhise täitmine viib käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud lisaturvameetmete rakendamise tõttu, hakkab käesoleva seaduse §-s 728 sätestatud maksejuhise täitmise tähtaeg kulgema arvates maksejuhise kättesaamisest käesoleva paragrahvi lõike 4 tähenduses.

(8) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud lisaturvameetmete rakendamise tulemusel täidetakse makse hilinemisega, kohaldatakse makse täitmisele käesoleva seaduse § 733³ lõigetes 4¹ ja 4² sätestatut.

(9) Makseteenuse leping võib sisaldada tingimust, mille kohaselt selleks, et rakendada lisaturvameetmeid ja lükata edasi maksejuhise kättesaamist, ei või maksja nõuda maksja makseteenuse pakkujalt kahju hüvitamist. Hüvitist ei või nõuda tingimusel, et nimetatud turvameetmeid on rakendatud ebamõistliku viivitusega ning nende rakendamine põhineb objektiivselt põhjendatud kahtlusel, et maksejuhise autoriseerimiseks antud nõusolek ei ole saadud andmete väärkasutamise, pettuse või maksjaga manipuleerimise teel. See lepingutingimus ei välista ega piira maksja õigust esitada muu nõue muul alusel.“.

§ 2. Krediidiasutuste seaduse muutmine

Krediidiasutuste seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 88 lõike 3 punkti 1 täiendatakse pärast tekstiosa „käesolevas paragrahvis“ tekstiosaga „või käesoleva seaduse §-s § 89⁴“;

2) seaduse 7. peatüki 3. jagu täiendatakse §-ga 89⁴ järgmises sõnastuses:

„§ 89⁴. Andmete avaldamine pettuste tõkestamise eesmärgil

(1) Krediidiasutusel on õigus avaldada andmeid ja teavet teisele krediidiasutusele, makseasutusele ja e-raha asutusele makseasutuste ja e-raha asutuste seaduse tähenduses ning Politsei- ja Piirivalveametile maksetehingutega seotud pettuste avastamiseks ja väljaselgitamiseks, kui krediidiasutusel on objektiivselt põhjendatud kahtlus, et klient või maksetehing võib olla seotud pettusega.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud andmed ja teave sisaldavad omakorda andmeid ja teavet:

- 1) kliendi kohta;
- 2) makse saaja ja maksekonto kohta;
- 3) maksetehingu kohta;
- 4) kasutatud seadme, makseinstrumendi või turvaelementide kohta;

- 5) maksetehinguga seotud pettuse või muu süüteo tunnustele vastava teo kohta;
6) pettuse teel tehtud tehingute või pettusekatsete ja nende asjaolude kohta.

(3) Krediidiasutusel on õigus Riigi Infosüsteemi Ametile avaldada küberturvalisuse seaduse § 5 lõike 3 punktis 3 nimetatud ülesannete täitmise eesmärgil käesoleva paragrahvi lõike 2 punktides 5 ja 6 sätestatud andmeid ja teavet.

(4) Krediidiasutusel on õigus avaldada e-identimise ja e-tehingute usaldusteenuste seaduse tähenduses e-allkirjastamist võimaldavale usaldusteenuse osutajale käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud eesmärgil usaldusteenuse kasutaja isikukood, seadme- ja sessiooniandmed ning kasutaja elektroonilise side võrgu identifikaatori andmed.

(5) Käesolevas paragrahvis sätestatud juhtudel ei ole lubatud avaldada eriliiki isikuandmeid.“.

§ 3. Makseasutuste ja e-raha asutuste seaduse muutmine

Makseasutuste ja e-raha asutuste seaduse § 63³ senine tekst loetakse lõikeks 1 ja paragrahvi täiendatakse lõigetega 2 ja 3 järgmises sõnastuses:

„(2) Makseasutusel ja e-raha asutusel on õigus avaldada andmeid ja teavet teisele makseasutusele ja e-raha asutusele, krediidiasutusele, Politsei- ja Piirivalveametile ning Riigi Infosüsteemi Ametile maksepettuste avastamiseks ja väljaselgitamiseks krediidiasutuste seaduse §-s 89⁴ sätestatud tingimustel.

(3) Makseasutusel ja e-raha asutusel on õigus avaldada e-identimise ja e-tehingute usaldusteenuste seaduse tähenduses e-allkirjastamist võimaldavale usaldusteenuse osutajale krediidiasutuste seaduse § 89⁴ lõikes 1 nimetatud eesmärgil usaldusteenuse kasutaja isikukood, seadme- ja sessiooniandmed, samuti kasutaja elektroonilise side võrgu identifikaatori andmed.“.

Lauri Hussar
Riigikogu esimees

Tallinn, „....“2026

Algatab Vabariigi Valitsus..... 2026

(allkirjastatud digitaalselt)